

Susan Engel: Játékos tanulás

december 13, 2022

The New York Times / 2010. február 02.

Az Obama-adminisztráció nagy változásokat tervez abban a tekintetben, hogy hogyan kívánja mérni az iskolák sikerességét vagy sikertelenségét, és hogy ezek alapján hogyan osztja el a költségvetési pénzeket. Üdvözölni való, hogy az adminisztráció reformokat tervez, de ha azt szeretnénk, hogy minden gyerek biztosan tanuljon, akkor alapvetően a tantervet kell felülvizsgálnunk. A mai oktatáspolitikai megközelítése – és az emögött álló tesztelési módszerek – tökéletesen ellentétben állnak azzal, amit ma a tudomány a gyerekek általános iskolai fejlődéséről tud, és egy olyan tantervhez vezetnek, amelyik egyaránt kínozza a gyerekeket és a tanárokat.

Egy olyan tantervhez, amely azt tanítaná, ami valóban számít, a tanároknak emlékeznie kellene arra az alapvető felismerésre, amit a modern fejlődéslélektan megállapított: az út a képességekhez nem mindig hasonlít ahhoz, ami a végső cél. Például az abc megtanulása nem különösen segíti a gyerekeket abban, hogy megtanuljanak olvasni. Sokkal inkább segítenek a hosszú és mindenre kiterjedő beszélgetések a kisgyerekekkel. Egyszerűen kifejezve, amit a gyerekekkel az általános iskolában csinálni kellene, az nem az, hogy megpróbálják a fejükbe tömni azt, amire a középiskolában vagy a főiskolán szükségük lesz, hanem olyan gondolkodásmódot és viselkedést kellene tanítani, amely ahhoz vezethet, hogy később a gyerekek értékes tudást és képességeket sajátíthassanak el.

Mire kell képesnek lenni egy 12 éves gyereknek, amikor befejezi az általános iskolát? Képesnek kellene lennie elolvasni egy rövid fejezetekből álló ifjúsági könyvet, tudnia kellene egy történetet leírni, egy érdekes esszét fogalmazni, tudni összeadni, kivonni, osztani és szorozni, felismerni mintákat összetett jelenségekben; tényekkel alátámasztani egy

álláspontot, tudnia kellene egy olyan csoportban működni, amely nem a családtagjaiból áll és részt venni közös beszélgetésben. Ha minden általános iskolai tanuló rendelkezne ezekkel a képességekkel, akkor fel lenne készülve arra, hogy a felsőbb iskolákban bármit megtanuljon.

Képzeljünk el például egy harmadikos osztályt, amelyben a célok jelenlegi bevásárlólistája helyett, amely ma fogságban tartja a gyerekeket és tanárokat, csak néhány tágran meghatározott, de alaposan kiaknázott cél érvényesülne.

Ebben a teremben minden nap két órában azzal foglalkoznának a gyerekek, hogy hangosan felolvasnak nekik, egymásnak mesélnek történeteket, és egyedül olvasnak. Az első lépés az írásbeliség felé egyszerűen azt jelenti, hogy az embert történetek veszik körül beszélgetésekben és mesélés formájában. A második lépcső a sok és gyakori olvasás. Egy olyan iskolai nap, amely lehetőséget ad a gyerekeknek olvasni és könyvekről beszélni, felszabadítaná a tanárokat, hogy azokat a gyerekeket segítsék, akiknek több útmutatásrara van szükségük ahhoz, hogy jó olvasók legyenek.

A gyerekek napi egy órát tölthetnének azzal, hogy olyan dolgokat írnak, amelyeknek jelentése van számukra – történeteket, újságcikkeket, képregényfeliratokat, egymásnak leveleket. Az emberek akkor írnak a legjobban, ha az írást gondolkodásra és kommunikálásra használják, és nem arra, hogy jó jegyet kapjanak érte.(Freinet)

A mi elméletileg megteremtett osztályunkban a gyerekek minden nap egy rövid ideig gyakorolnák a számolást – összeadást, kivonást, szorzást és osztást: Ha már ezekben a dolgokban eléggé járatosak, akkor csinálhatnának olyan dolgokat, amelyek lényegesek a matematikához és a tudományokhoz: kitalálni eredeti kísérleteket, megfigyelni a természetet, megszámlolni dolgokat, legyenek azok akár szavak, események, vagy emberek. Ezek mind olyan tevékenységek, amelyeket a gyerekek természetes módon szeretnek csinálni – ha erre hátsó szándékok

nélkül lehetőséget kapnak.

A gyerekeknek nem szabadna órákon át unalmas és egymástól izolált matematikai formulákat tanulni és tudományos adathalmazokat memorizálni, amelyek hosszú távon lényegtelenek. A tudósok tudják, hogy a gyerekek akkor tanulnak a legjobban, ha saját tapasztalataikat új módon megszerezhetik. Nem nyelik a tudást, hanem megépítik.

A jó úton a tanároknak minden nap időt kellene fordítani arra, hogy hosszabb beszélgetésekben vegyenek részt kisebb gyerekcsoportokkal. Ezek a beszélgetések lehetőséget adnak a gyerekeknek, hogy nézeteiket tényekkel támasszák alá, hogy változtassanak véleményükön és hogy kérdéseket feltéve új dolgokat tanuljanak

Az iskolai nap folyamán hosszú idő kellene, hogy legyen a játékra. A tudomány minden kétséget kizárólag bebizonyította, hogy a gyerekek akkor tanulnak a legjobban, ha érdekli őket az anyag vagy a tevékenység, amivel foglalkoznak. A játék, legyen az kockákból építkezés, szerepek játszása, játékok kitalálása, mind mind arra szolgál, hogy a gyerekek kielégítsék kíváncsiságukat a maguk módján. Mindezek segítenek nekik abban, hogy magasabb rendű gondolati képességeket sajátítsanak el, mint például leellenőrizhető hipotézisek megalkotása, szituációk elképzelése valaki más szemszögéből vagy alternatív megoldások keresése.

Ilyen osztályok sok időt nyújtanának a gyerekeknek arra, hogy egymással együttműködjenek, amely képesség legalább olyan fontos, mint a matematika vagy az olvasás. Időre és útmutatásra van szükségük, hogy megtanulják egymást meghallgatni és egymással közösen dolgozni. Mindezek a képességek maguktól nem ragadnak rájuk.

A reformok, amelyekre az oktatási adminisztráció hétfőn javaslatot tett, lehetővé teszik, hogy az iskolák szabadabbak legyenek. De csak ennyit tehetnek. A mi sikerünk sokkal inkább

azon múlik, hogy a tantervünk az alapkészségekre koncentráljon, mint az írás, olvasás, számolás, minták felismerése, beszélgetés és együttműködés, azaz olyan tanterv legyen, amely nem a teszteredményeket emeli fel, hanem a gyerekeket.

Susan Engel docensként pszichológiát oktat és a Williams College tanári programjának igazgatója.

fordította: Makkos Anikó és Fóti Péter

Kapcsolódó oldalak:

- [Herbert Kohl](#) levele Arne Duncan-nak, Barack Obama oktatási miniszterének
- Fóti Péter: Summerhill – majdnem végtelen játék
- Jürgen Bennack: Bevezető Falko Peschel könyvéhez